

De tuin van de toekomst

The Garden of the Future

The theme of this article shall be the residential garden, exclusive and less exclusive, in and on the outskirts of cities. Within this framework, I shall attempt to define the necessities of life that are likely to have a formative influence on the garden of the future, and some aesthetic values that will always be essential for a garden. Unlike the garden of the eighteenth century, and unlike the architecture of our day, the garden of the future will not be the product of a revolution. Rather, it will crystallise gradually out of the present multiformity, under the pressure of new social relationships. As the garden, because of its particular purpose, is always formed more subjectively than the house, this crystallisation process will be influenced aesthetically and instinctively by various thoughts and ideas. I see these influences as being the following: the new movements concerning reverence for nature, the old architectural garden, the new 'striving for form' and the *Neues Bauen* movement, Japanese landscape gardening, and, finally, the traditional landscape garden.

Not only is the division between the vegetable and the ornamental garden set to disappear, the kitchen garden, too, will become a thing of the past. For the more commercial horticulture becomes a technological industry, with the concomitant rational division of good and regular products, the more the vegetable garden will become a pastime, just a means to be together with the growing plants. But quite apart from the fact that the waste of precious ground, seeds, fertilizer and labour by legions of dilettantes is not a worthy goal, this need to be occupied with plants is better satisfied in another way.

While the significance of the kitchen garden continues to diminish in small-scale city gardens, the current lively interest in plant collections is not about to fade. Tree nursery catalogues are getting thicker and thicker, and have come to include large groups of new Asiatic shrubs in recent years. It seems as though student landscape architects will from now on have no choice but to tackle this passion for plant collecting, a nice mania in its own right. There is no doubt that the garden of the

Dit artikel heeft de woontuin voor nieuwe uitbreidingen en villawijken van grote steden als onderwerp. In dit kader wil ik een poging wagen enkele eisen te formuleren die vanuit het huidige leven waarschijnlijk bepalend zullen zijn voor de nieuwe tuin, plus een aantal esthetische waarden die nooit mogen ontbreken. De nieuwe tuin zal niet, zoals die van de achttiende eeuw en de bouwkunst van onze tijd, ontstaan door een breuk of revolutie, maar zal zich geleidelijk onder invloed van de nieuwe sociale levensomstandigheden vanuit de huidige veelvormigheid uitkristalliseren. Omdat een tuin vanwege zijn specifieke doel altijd subjectiever en minder functioneel dan een huis wordt vormgegeven, zal dit kristallisatieproces in esthetisch en gevoelsmatig opzicht vanuit verschillende geestelijke gebieden worden beïnvloed. Mijs inziens kunnen hiertoe worden gerekend: de nieuwe stromingen op het gebied van het zogenaamde natuurgevoel, de oude architectuurtuin, de nieuwe vormtaal en het Nieuwe Bouwen, de Japanse tuinkunst en ten slotte de oude landschapstuin.

Niet alleen zal de opdeling in een nutstuin en een siertuin, afkomstig uit de tijd dat de tuinen nog groter waren, verdwijnen, ook de zogenaamde moestuin zal worden afgeschaft. Want hoe meer de toekomstige tuinbouw verandert in een wetenschappelijk functionerende industrie met de daarbij behorende rationele distributie van waren van goede en gelijkmatige kwaliteit, des te meer wordt de groentetuin gereduceerd tot speelgoed, tot een middel om de groei van de plant te kunnen beleven. Nog afgezien van het feit dat de verspilling van kostbare grond, zaad, mest en arbeid door een miljeonenleger van dilettanten geen nastrevenswaardig doel is, kan deze behoefte aan contact met planten veel beter op een andere manier worden bevredigd.

Terwijl de betekenis van de moestuin in de moderne kleine burgertuin allengs geringer wordt, zal de belangstelling voor planten zeker blijven bestaan. De catalogi van de kwekerijen zijn omvangrijker dan ooit tevoren en bevatten sinds enkele jaren tevens grote groepen Aziatische struiken. Het ziet ernaar uit dat de tuinarchitect ook in de toekomst zal worden geconfronteerd met deze op zich niet onsympathieke manie van het planten verzamelen. De toekomstige tuin zal zeker worden vormgegeven als tegenwicht tegen het 'steen, hout en ijzer' van de moderne grote stad. De toekomstige stadsmens zal

future will be formed as a counterweight to the 'brick, wood and iron' of the modern city. City-dwellers of the future will have a spiritual need for their gardens to be as green as possible (Fig. 1).

There are three plans in Fig. 2. The first shows a common but downright bad type of garden. This kind of layout makes one look back wistfully to the pleasant old 'Pretzel path' garden. Around twenty-five per cent of the area is covered with gravel. The sound of crunching gravel, however, is not exactly conducive to the peaceful enjoyment of a garden. Since the next generation will be living a double life – a grey city life and a green garden life – the garden of the future must be one hundred per cent green.

The first plan only actually shows an area of gravel with a couple of lawns; the second, in contrast, corresponds far more closely to the purposes of modern garden life, with its large expanse of grass and cut out beds. If the garden is truly to offer a counterweight to city life, it must not only be green; it must also offer some privacy, some way of secluding oneself from the world. To satisfy this requirement in a small area and with little money is one of the hardest tasks facing the garden architect of our day.

The third plan shows a circle of tall shrubs around which hedges are planted, with a clear space between the shrubs and the hedges. In this way, you soon get a garden that is effectively screened

vanuit een zekere zielenneed om een geheel groene tuin vragen (fig. 1).

Van de drie ontwerpen in fig. 2 toont het eerste het meest gebruikelijke, maar zeer slechte type tuin. Bij deze indeling denken we met weemoed terug aan de knusse, oude tuin met slingerpaden. Ongeveer 25 procent van het perceel is bedekt met kiezelstenen. Knerpende kiezelstenen vormen echter een aanzienlijke verstoring van een aangename tuinbeleving. Omdat onze volgende generatie een dubbelleven zal leiden – een grauw stadsleven en een groen tuinleven – moet de tuin van de toekomst 'honderd procent groen' zijn.

Het eerste ontwerp toont eigenlijk slechts een kiezeloppervlak met een paar grasmatten; het tweede ontwerp beantwoordt daarentegen met zijn grasveld en de uitgespaarde bloemperken veel meer aan het doel van de moderne tuinbeleving. Wil de tuin werkelijk een tegenwicht bieden tegen het stadsleven, dan dient hij niet slechts groen te zijn, maar moet hij ook beschutting bieden tegen de buitenwereld. Het op een klein oppervlak en met weinig geld tegemoetkomen aan deze eis is een van de moeilijkste taken van de moderne tuinarchitect.

Het derde ontwerp toont een krans van hoog groeiende struiken, waaromheen op enige afstand hagen zijn geplant. Op deze wijze verkrijgt men al snel een tuin die goed beschermt is tegen de blikken van de burens. Zodra de hagen dicht en hoog genoeg zijn, kan het struikgewas vervolgens op enkele heesters na worden verwijderd. De toekomstige tuinvorm zal voornamelijk door dergelijke overwegingen worden beïnvloed. Deze laatste tuin is

1. De geheel groene tuin zonder enige paden / A completely green garden, devoid of paths

off from neighbourly eyes, and when the hedges are dense and tall, most of the bushes can be removed. Attempts and experiments of this kind are going to influence the development of the garden of the future.

Although the last garden is a mere eighteen metres long by eight metres wide, it meets the new requirements: one hundred per cent green, no hint of a path, just a lawn left unmown long enough for the daisies to bloom, and absolute protection from the neighbours.

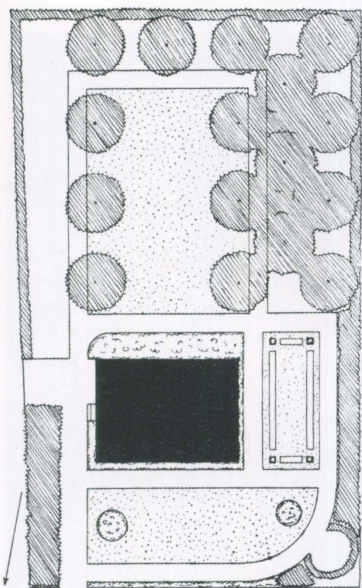
A garden like the one discussed above evokes a certain feeling of space. This brings us to the 'aesthetic' garden values, and indeed to one of the 'eternal' values, which will also be essential to the garden to come. We must consider the fact that our spatial perceptions are very blunted. In the case of the small layouts we are discussing now, we are mainly concerned with a feeling of being enclosed. A tall avenue, in contrast, has a completely different spatial effect. In the reflection in a sunken pond, for instance, this strange echo of the visible, one often sees an enhanced spatial effect. The reflection in a raised pond, on the other hand, disrupts the feeling of being enclosed, as if it were breaking open the space, and therefore evokes an unclear feeling. For similar reasons, concave lawns will always be preferred over convex ones in the garden of the future.

Another example of an elementary, immutable

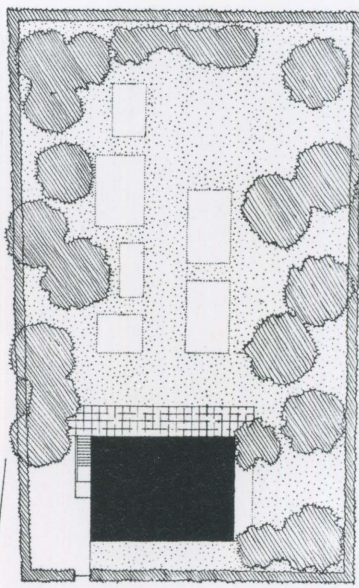
slechts 18 meter lang en 8 meter breed, maar voldoet aan de nieuwe eisen: honderd procent groen, geen spoor van paden, enkel een grasveld dat niet dagelijks wordt gemaaid, zodat de madeliefjes in alle rust kunnen bloeien, en absolute beschutting tegen de blikken van de bureu.

Een tuinvorm zoals ik zojuist heb besproken roept een zeker gevoel van ruimte op. Met dit woord raken we een esthetische waarde aan – en wel een van de 'eeuwige' waarden waar de tuin van de toekomst niet omheen kan. We dienen er rekening mee te houden dat onze ruimtelijke beleving zeer relatief is. Bij de kleine tuinen die we hier behandelen, gaat het meestal om een gevoel van beschutting. De ruimtelijke werking van een laan met hoge bomen zal daarentegen een geheel andere zijn. Bij spiegelingen – deze merkwaardige echo van hetgeen we zien – in bijvoorbeeld verdiepte vijvers ervaren we vaak een versterkt gevoel van ruimte. De spiegeling in hooggelegen vijvers veroorzaakt daarentegen een verstoring van de ruimtelijke beslotenheid, alsof de ruimte wordt opengebroken, en roept daardoor een nauwelijks bewust gevoel van onbehagen bij ons op. Om die reden wordt in de moderne tuin meestal de voorkeur gegeven aan concave grasvelden boven convexe.

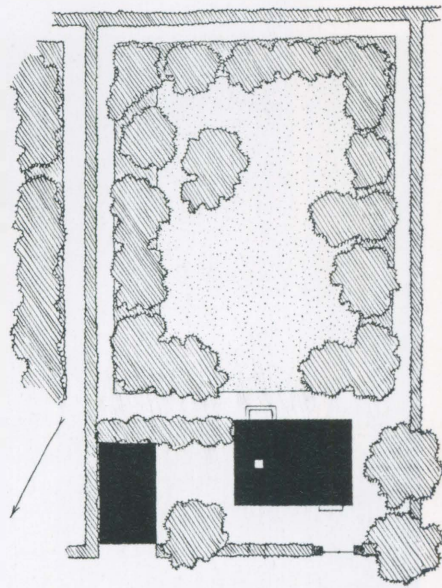
Een ander voorbeeld van een elementaire, onveranderlijke tuinwaarde wordt gevormd door de omlijsting, waardoor de werking van het meest onbetekenende tuinaanzicht wordt vergroot (fig. 3), zoals trouwens voor elk beeld geldt. De blik wordt geprikkeld, wordt aangezet tot

2. Het gebruikelijke tuintype met 25 procent kieselstene. / Usual type of garden with 25 percent gravel coverage

De 'tuin van de toekomst' met 100 procent groen / The 'garden of the future', 100 percent green

Aan de moeilijkste opgave voor de kleine tuin, het bieden van een gevoel van beschutting, is hier voldaan / The hardest task for the small garden, creating a feeling of being enclosed, has been achieved here

garden value is the frame, which enhances any garden view, as a frame enhances any picture (Fig. 3). The energy of looking is concentrated, one is forced to recognise, that is, to engage the mind, and, as a consequence, to enjoy.

The same category of recognitory value also encompasses any kind of connection and structure in the garden's appearance. The effects of rhythms, symmetries, and 'stage wings', the distribution of balance, all these aid comprehension, whether used scenically or architecturally.

The future garden lover, however, will long for experiences that strongly distinguish him from and lift him up out of his rational city life, and purely recognitory values alone will not suffice. Just as the intentional clarification of spatial relationships can convey aesthetic pleasure, the intentional inhibition of a clear view can also evoke garden values, but of a different kind. We are encouraged to muse and ponder, to activate the mind, and to enjoy. But this enjoyment demands other conditions of the viewer than does normal looking. The 'stage wing' effect in Fig. 4 does not promote structure or recognition but makes promises.

The familiar charm of the winding garden path, used by the traditional landscape architect, belongs to the same group of effects. The bend hinders recognition, seduces one to dreamy thoughts and provides relaxation from the mechanisation of city life; the winding path will probably experience a

waarneming, dat wil zeggen tot geestelijke activiteit en daarmee tot genot.

Tot dezelfde categorie van aan de waarneming ontleende waarden behoort elke soort verbinding en geleiding in het tuinbeeld. De werking van ritmes, symmetrie en coulissen, de verdeling van het evenwicht, dit alles maakt de ruimte bevattelijk, of het nu landschappelijk of architectonisch wordt toegepast.

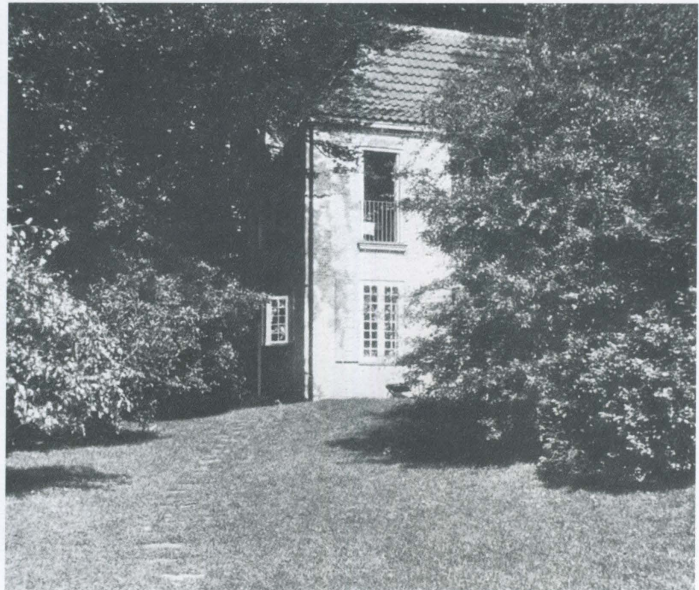
De toekomstige tuinnens zal echter verlangen naar ervaringen die sterk verschillen van die van zijn rationele stadsleven, en enkel waarnemingswaarden zullen niet voldoende zijn. Zoals een bewust gebruik van openheid in de ruimtelijke verhoudingen een esthetisch genot kan oproepen, kan ook een bewuste belemmering van het zicht een tuinwaarde oproepen, hoewel van een geheel andere orde. De toepassing hiervan stimuleert associaties en dromerijen, geestelijke activiteit en genieten. Dit soort genieten vraagt echter iets anders van de toeschouwer dan het normale kijken. De coulissewerking in fig. 4 is niet gericht op een indeling of waarneming, maar herbergt een belofte.

De welbekende aantrekkingskracht van het kronkelige tuinpaadje waarmee de vroegere landschapsarchitect werkte, behoort tot hetzelfde type werking. De bochten belemmeren het zicht, zetten aan tot dromerige gedachten en bieden ontspanning van het gemechaniseerde stadsleven; waarschijnlijk zal het kronkelpad daarom een renaissance beleven.

De toekomstige tuinarchitect moet een fijnzinnig psycholoog zijn, veel fijnzinniger dan de architect, die

3. Het kader omvat het blikveld en verhoogt de ruimtelijke werking / The frame takes hold of the gaze and enhances the spatial effect

4. Tuin met coulisseachtige beplanting. Een geleiding van de tuin die niet is gericht op de waarneming, maar een belofte inhoudt / In this garden, the planting has the effect of stage wings. Rather than promoting recognition, the layout makes promises

renaissance for that reason.

The landscape architect of the future will have to be a subtle psychologist, much subtler than the architect, who appears to be gradually sinking to the level of an unrefined constructor. Like a clever neurologist, the landscape gardener of the future must be able to bring about the necessary relaxation.

Fig. 5 shows an idealised meadowland ditch replete with flowers, a concrete channel that has been terraced on the sides and prepared for marsh plants. A short outlet pipe has been built into the brick-clad concrete wall. The aesthetic intention was to prevent the gaze from being held by a flat wall, that is, to avoid a clear, comprehensible end of the line of vision. The feeling of boundlessness, the feeling of unclarity, is deliberate – to give food for thought and space for the imagination. If we compare the recognitory garden values with the associative garden values, we find a division of garden elements compared to which the division into so-called architectural and landscape elements is unimportant. When one works with recognitory values, the unclear is the danger; when one works with associative values, the missing parallelism of associations – the cross association – is the main threat.

A turf-covered Norwegian mountain hut, for instance, enveloped in voluptuous garden roses, is a typical example of a 'cross association'. In earlier

schijnbaar steeds meer afglijdt naar het niveau van grove constructeur. De toekomstige landschapsarchitect moet als een schrandere zenuwacht voor de noodzakelijke ontspanning zorgen.

Fig. 5 toont een geïdealiseerde, bloeiende weidesloot, een betonnen kanaal dat aan weerszijden is afgerond en van moerasplanten is voorzien. In de met bakstenen beklede betonnen wand is een korte afvoerpijp ingebouwd. De esthetische opzet was, te verhinderen dat de blik wordt vastgehouden door een vlakke wand, met andere woorden door een duidelijk zichtbare afsluiting. Om de fantasie te prikkelen wordt gestreefd naar een gevoel van niet-afgeslotenheid, van onduidelijkheid. Wanneer we de tuinwaarde van de waarneming vergelijken met die van de associatie, vinden we een indeling in tuinelementen die de indeling in zogenaamde architectonische en landschappelijke elementen onbeduidend doet schijnen. Wanneer waarnemingswaarden worden toegepast, ligt het gevaar in de onduidelijkheid. Wanneer men met associatieve waarden werkt, ligt het grote gevaar in het ontbrekende parallelisme van de associaties – de kruisassociatie.

Zo vormt een met gras bedekte Noorse herdershut die is omringd door weelderig bloeiende tuinrozen een typisch voorbeeld van een kruisassociatie. Terwijl in vroeger tijden slechts de bovenlaag van de bevolking in staat was in een dergelijk geval de fout te herkennen, hebben illustraties, bioscopen en reizen ervoor gezorgd dat de mensen hier tegenwoordig in het algemeen

5. Geïdealiseerde, bloeiende weidesloot / Idealised meadowland ditch, full of flowers

times, only the upper strata of society would have been able to spot the falsehood in such cases. Nowadays, illustrations, cinemas and travelling are making people in general more sensitive and critical.

The future garden will, as a result of its purpose, use many associative and romantic means. The more the world becomes mechanised, rationalised, standardised and organised, the more gardens will provide relaxation through seclusion, the more use will be made of the irrational and distraction through romanticism. Romanticism, after all, means taking a different direction than the current and the concrete. The garden of the future will therefore have a romantic tint, as the conditions for a romantic mentality are also growing daily, with our progressing knowledge of other countries, times and relationships, and the ensuing stimulus to all kinds of wistful daydreams.

In our garden life in the cities, romanticism is manifesting itself in four main directions: firstly, a longing for times gone by, as evinced by the fashion for Biedermeier roses and other old plants; secondly, a longing for the exotic: the Spanish and the Japanese garden are all the rage in America; thirdly, a longing for unspoilt nature, and fourthly, a longing for rustic landscapes.

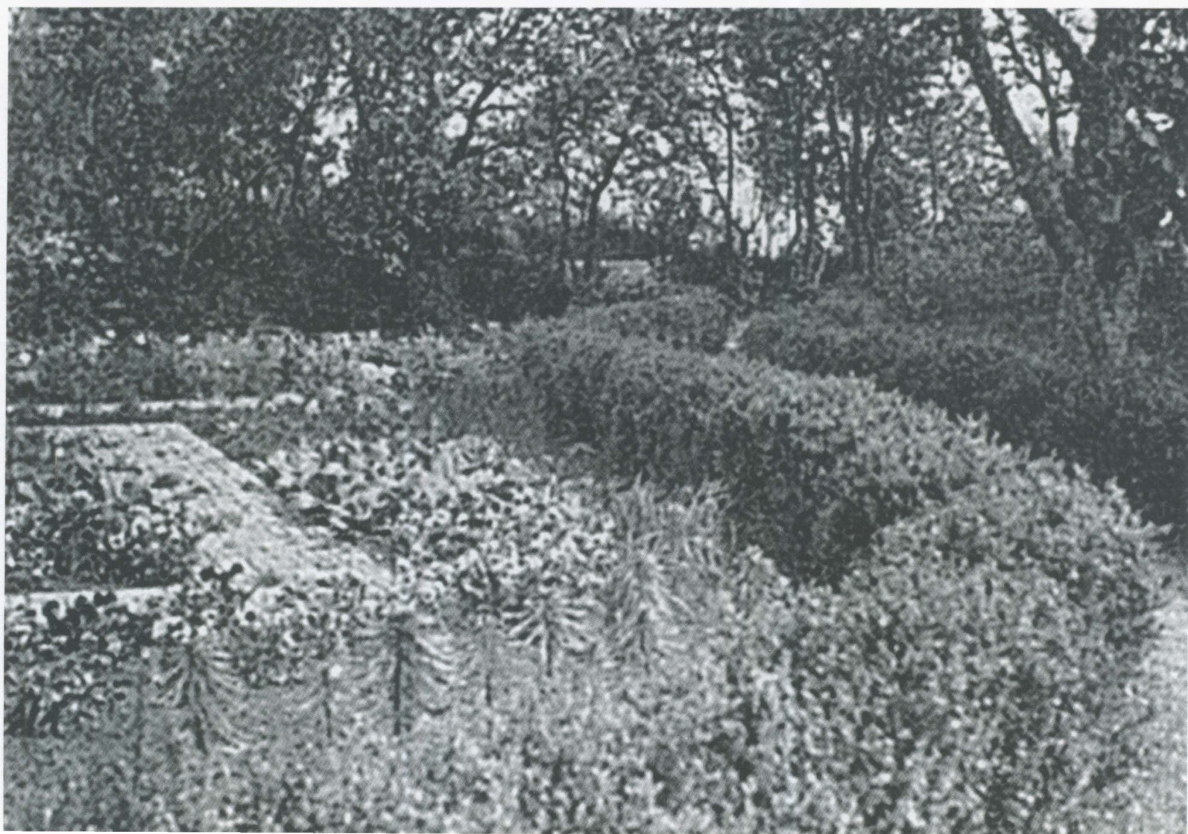
In the country-raised city-dweller, this last type of garden romanticism is expressed in the fact that

gevoeliger en kritischer tegenover staan.

In de toekomstige tuin zullen, als gevolg van het gebruik dat ervan gemaakt wordt, veel associatieve en romantische middelen worden toegepast. Hoe meer de wereld gemechaniseerd wordt, gerationaliseerd, gestandaardiseerd en georganiseerd, des te meer zullen de tuinwensen gericht zijn op ontspanning door afzondering, op irrationaliteit en afleiding door romantiek; romantiek betekent immers een oriëntering op iets wat buiten de huidige en concrete werkelijkheid staat. De toekomstige tuin zal daarom romantisch van aard zijn, zoals ook de voorwaarden voor de romantische mentaliteit met de dag groeien, onder invloed van de voortschrijdende kennis van andere landen, tijden en omstandigheden en de daarvan uitgaande impulsen voor tal van hartstochtelijke dromerijen.

De tuinromantiek van ons stedelingen manifesteert zich hoofdzakelijk in vier verschillende richtingen: ten eerste het verlangen naar vroeger tijden, zoals blijkt uit de hang naar Biedermeierrozen en andere oude planten; ten tweede een verlangen naar het exotische: de Spaanse en Japanse tuin zijn in Amerika volop in de mode; ten derde het verlangen naar ongerepte natuur en ten vierde het verlangen naar een landelijk cultuurlandschap.

Deze laatste vorm van tuinromantiek komt bij de op het platteland opgegroeide stedelingen tot uiting in een tuinideaal dat geheel wordt beheerst door herinneringen aan de kindertijd. Zelfs bij het meest alledaagse vakantiehuis wordt bewust gestreefd naar boerse motieven, en

his ideal of a garden is entirely coloured by childhood memories. But even the ordinary townie consciously seeks support from rustic motifs, and this can lead to the creation of very beautiful gardens. Fig. 6 shows a garden that is only two years old: it is an imitation of a farm garden. Should the landscape architect who is personally not inclined toward romanticism reject such imitations?

For us, that is a moral question of increasing importance. Which landscape architect is the more moral? The one who realises his own dreams with his client's money, or the one who is content with trying to interpret and realise his client's dreams as faithfully as possible? One could accuse the latter of artistic cynicism. But the landscape architect cannot, like the flautist, go off into a lonely forest and play from the depths of his soul. He is a servant and an interpreter, who must translate inarticulately expressed desires for a garden into a clear and, if possible, beautiful garden language. Should the film director, whose assignment it is to move a simple audience to tears, also be moved himself in order to have moral integrity? He should work objectively and therefore also romanticise in an objective way.

Fig. 7 shows a collection garden for herbaceous perennials which is practical as such, but the idea behind the garden is thoroughly romantic. It owes its existence to nostalgia for old, provincial botanical gardens, particularly to memories of old market gardens with their rectangular beds and tile-

op die manier ontstaan vaak prachtige tuinen. Fig. 6 toont een slechts twee jaar oude tuin: een imitatie van een boerentuin. Moet de persoonlijk niet romantisch aangelegde tuinarchitect dergelijke nabootsingen dan van de hand wijzen?

Het is een morele vraag die voor ons van steeds groter belang wordt. Welke tuinarchitect heeft meer recht van spreken? Degene die zijn eigen dromen met het geld van zijn opdrachtgever verwezenlijkt, of de tuinarchitect die zichzelf op de achtergrond houdt en de dromen van zijn opdrachtgever loyaal tracht te interpreteren en te verwezenlijken? We zouden deze laatste een artistiek cynisme kunnen verwijten. Maar de tuinarchitect kan niet als een fluitspeler in de eenzaamheid van het woud gaan zitten spelen uit zijn diepste van zijn ziel. Hij is de dienaar en tolk die de onduidelijk gestotterde tuinwensen moet omzetten in een heldere en – indien mogelijk – mooie tuintaal. Moet de filmregisseur, die de taak heeft een groot publiek tot tranen te beroeren, ook zelf ontroerd zijn om zich moreel te kunnen rechtvaardigen? Hij dient slechts doelbewust zijn werk te doen en dus ook doelbewust te romantisieren.

Fig. 7 toont een tuin met een grote verzameling vaste planten, die als zodanig zeer praktisch is, al is de idee achter de tuin een volstrekt romantische. Hij is ontstaan uit de herinnering aan de schoonheid van oude, provinciale botanische tuinen, in het bijzonder aan de oude tuintenderij met de rechthoekige bloembedden en de met dakpannen bedekte schuren. De tuin is en blijft verstrooiing, ontspanning, speelgoed, en zijn vorm is, vergeleken met

6. Romantische nabootsing van een boerentuin / Romantic imitation of a farm garden

7. Moderne verzameltuin naar het voorbeeld van botanische tuinen en tuintenderijen / Modern collection garden, inspired by the small botanical garden and nurseries

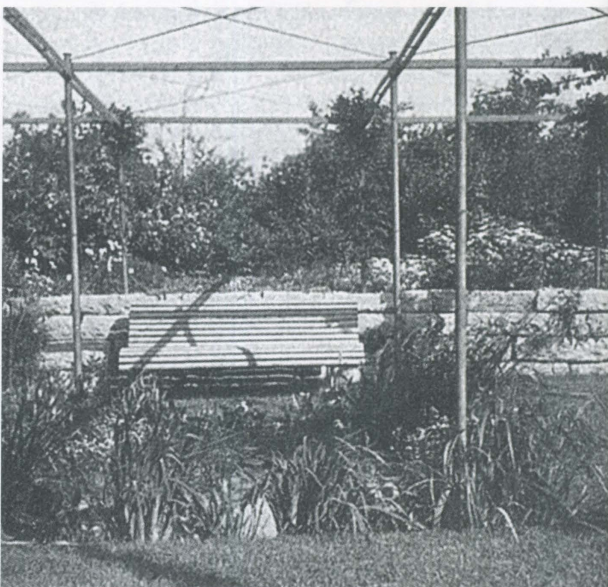
covered sheds. The garden is and remains distraction, recuperation and pastime, and its form, compared to the house, is very free. This explains the romantic streak in the modern garden, which is in such conspicuous conflict with prevailing guidelines in modern buildings.

Aside from requirements concerning the pleasantness and comfort of gardens, objectivity in gardens is fundamentally different to objectivity in building. The three photographs of pergola pillars (Figs. 8, 9 and 10) shall illustrate this. The stone pillar was built during the war. Even if each rose weighed 100 kg, the pillar would be far stronger than it needs to be. You could certainly call that a lack of objectivity. But is the clean and simple iron framework, in contrast, stripped as it is of all romanticism, the ultimate in pergola functionality? Is this framework simply serving its purpose as a carrier of branches and foliage? It most certainly is not! Otherwise it would have been constructed on the basis of the static relationships of the framework, the weight of the plants it has to carry and wind pressure. The structure only looks objective in the same way that the aforementioned gardens look rural. We are again only facing a phenomenon of association, a bit of romanticism – to wit, the modern romanticism of objectivity, which is very often confused with real objectivity.

The stone pillar is reminiscent of English landscape gardening, of the exciting and beautiful contrasts of solid, hard stone wound around with delicate foliage. Twelve years ago, people set store by giving things an authentic, expensive appearance; today, everything is to appear simple and inexpensive. That is why the rustic wooden structure in Fig. 10 corresponds with the latest requirements, which are set not by artists and art snobs, but by the average garden visitor. Moreover, it satisfies the modern desire for a non-mechanical appearance.

While the romantic orientations referred to above may play a decisive role in the future garden only in certain cases, another feeling about nature will probably achieve general dissemination and greater significance. We are talking about the most important of all associative garden values: the narrative value of plants.

We shall try to orientate ourselves in the labyrinth of the so-called nature garden with the aid of some pictures. The pines in Fig. 11 show that natural objects do not necessarily evoke natural feelings. The trunks look architectural, like giant organ pipes, and there is no impression of anything actually having grown. In contrast, dwellings built in rock faces can have such connectedness with their environment that they seem to have grown organically. If the trees in Fig. 12, with their monumental beauty, do not at first impart to us an entirely pure feeling of nature, they do release a nonaesthetic

- ↖ 8. Een te zware, onfunctionele pergolapijler /
Excessively strong, unobjective pergola pillar
- ↖ 9. Ogenschijnlijk pergolafunctionalisme /
Apparent pergola functionality
- ← 10. Een 'zakelijk' pergolageraamte dat, zonder mechanisch
aan te doen, zijn functie vervult / An object pergola frame-
work, which, without being mechanized, serves its purpose
- ↑↑ 11. De dennenstammen doen architectonisch aan. De
natuurindruk van de organische groei ontbreekt hier /
The trunks of the pines have an architectural effect.
A feeling of natural growth is lacking
- ↑ 12. De grote bomen werken monumentaal. De natuur-
indruk is slechts een niet-esthetische, vitale beleving /
The tall trees have a monumental effect. The feeling of
nature is purely a nonaesthetic, vital feeling

die van het huis, vrij en ongebonden. Zo kan de romanti-
sche trek in de moderne tuin, die zo opvallend in tegen-
spraak is met de heersende principes van het moderne
bouwen, worden verklaard.

Afgezien van de eis dat een tuin vooral gerieflijk moet
zijn, is functionaliteit in de tuin een wezenlijk andere dan
die in de bouwkunst. De drie afbeeldingen van pergola
pilaren (fig. 8, 9 en 10) laten dit duidelijk zien. De stenen
pilaar is tijdens de oorlog gebouwd; zelfs wanneer elke
roos 100 kilo zou wegen, zou de pilaar nog veel te zwaar
zijn. Dit kunnen we met een gerust hart onfunctioneel
noemen. Is het ijzeren geraamte daarentegen het top-
punt van pergolafunctionalisme? Dient het – ontgaan
van elke vorm van romantiek, sober en eenvoudig – zijn
doel als drager van wijnranken? Neen! In dat geval zou
het zijn geconstrueerd aan de hand van een berekening
van de statische verhoudingen van het geraamte, het
gewicht van de ranken en de kracht van de wind. Het
geraamte maakt slechts een functionele indruk, zoals de
eerder genoemde tuinen de indruk van boerentuinen
wekken. Hier staan we opnieuw voor een voorbeeld van
associatie, opnieuw slechts een stuk romantiek, namelijk
de romantiek van de 'zakelijkheid' die veelvuldig wordt
verwisseld met werkelijke zakelijkheid.

De stenen pilaar herinnert aan de Engelse tuinkunst,
aan het mooie spanningsveld van zware, harde stenen,
omwonden met een luchtig rankenwerk. Terwijl men er
twaalf jaar geleden nog waarde aan hechtte de dingen
een authentiek, kostbaar uiterlijk te geven, moet tegen-
woordig alles een eenvoudige en sobere indruk maken.
Daarom voldoet het houtgeraamte (fig. 10) het meest
aan de nieuwe eisen, die niet door kunstenaars en kunst-
snobs, maar door een doorsnee tuinpubliek worden
gesteld. Bovendien voldoet het aan de moderne wens
naar een niet-mechanisch uiterlijk.

Waar de aangehaalde romantische richtingen slechts
in bepaalde gevallen een doorslaggevende rol zullen
spelen in de tuin van de toekomst, zal een ander natuur-
gevoel daarentegen waarschijnlijk algemene verbreiding
en een grote betekenis krijgen. Ik doel hiermee op de
belangrijkste van alle associatieve tuinwaarden: de
verhalende waarde van de planten.

Laten we proberen aan de hand van een paar foto's weg-
wijs te worden in de doolhof van de zogenaamde natuur-
gevoelens. De dennen (fig. 11) laten zien dat natuurob-
jecten niet per definitie natuurgevoelens oproepen. De
stammen doen architectonisch aan, als reusachtige
orgelpijpen, terwijl er geen voelbare indruk van groei is.
In tegenstelling hiermee kunnen in rotsen ingebouwde
huizen een zodanige verbondenheid met hun omgeving
vertonen, dat ze een gevoel van organische groei oproe-
pen. Terwijl de bomen op fig. 12 met hun monumentale
schoonheid in eerste instantie geen puur natuurgevoel
in ons opwekken, roepen ze toch een sterke niet-estheti-
sche, vitale natuurbeleving op. We verheugen ons over
onze kameraad, de boom, we verheugen ons over onze
verbondenheid met de overvloedige natuur. De onberis-
pelijke boom die wellicht onder de meest gunstige

and very strong and vital feeling of nature. One is pleased with one's friend, the tall tree, one is happy to be part of Mother Nature's abundance and strength. But a perfect tree, that perhaps grew under the most favourable conditions in the garden and would have nothing to tell about struggling to survive, cannot fully satisfy a discerning nature lover. It is well known that the ruin of a tree, that shows the traces of a hard struggle to survive, plays a major role both in Japan and in the oldest European landscape gardens.

In modern garden life, we are again taking up this latter way of regarding nature. The movement arose in England with William Robinson as its main literary leader. It was a reaction to the dull, unimaginative, and unromantic landscape garden of the nineteenth century, that boring Sunday landscape in which each plant had an ample plot and where the struggle to exist was minimized. The concurrent architectural movement could not hold its own against the idea Robinson represented. The modern English garden, which quickly spread in Germany, is an intrinsically natural garden. Its architectural elements, such as dry stone, arbors, steps, paths made of concrete slabs, and ponds do not primarily serve the formation of space, but are to a certain extent a framework for luxuriant plant growth. The plants flow over the edge of a pond, shoot up between slabs and steps, wrap themselves round pillars, creep over walls and generally cover

omstandigheden in de tuin is gegroeid en ons niets te vertellen heeft over het groeien onder de zwaarste omstandigheden, zal een veeleisende natuurvriend echter nooit geheel kunnen bevredigen. Het is welbekend dat de boomruïne, die de sporen van een zware levensstrijd toont, zowel in Japan als in de oude Europese landschapstuinen een belangrijke rol speelt.

In het moderne tuinleven grijpen we opnieuw terug naar deze laatstgenoemde vorm van natuurbeleving. De beweging ontstond in Engeland met William Robinson als voornaamste literaire pleitbezorger. Ze was de reactie op de geesteloze, onromantische landschapstuin van de negentiende eeuw, dat saaie zondagslandschap waarin elke plant haar rijkelijk toebedeelde plaats had en de strijd om het bestaan geheel was verdwenen. De in dezelfde periode ontstane architectonische beweging kon zich niet staande houden ten opzichte van het gedachtegoed van Robinson. De moderne Engelse tuin, die spoedig veel navolging vond in Duitsland, is inhoudelijk gezien een natuurtuin. De architectonische elementen, zoals ongestuukte rotsmuren, galerijen, trappen, uit platte stenen bestaande paden en vijvers zijn in wezen niet bedoeld als ruimtelijke vormgeving, maar vormen in zekere zin het geraamte voor de welig tierende planten. De planten vloeien over de rand van de vijver, ontspruiten tussen tegels en treden, omvatten de zuilen, kruipen over de muren en overwoekeren alles (fig. 13). De architectuur wordt slechts gebruikt en misbruikt vanwege het spanningseffect tussen groei en dood materiaal, en zij wordt in de moderne tuin alleen toegepast om door het

13. De architectonische lijnen vormen slechts de basis voor een welig tierende vegetatie / The architectural lines are only a foundation for the proliferating vegetation

everything in sight (Fig. 13). The architecture is used and abused purely because of the beautiful tension between growth and dead matter, and is included in the modern garden only to be triumphed over by nature. An extreme example of the fanatic English cult of nature is depicted in Fig. 14. Here, the architecture is but a stage for modern dramas of vegetation that put all the naturalism of the Japanese and of Rousseau's age in the shade.

To get to grips with the modern conception of the garden, we must not so much enlist plans as photographs to help us. In the plan on Fig. 15, the mullein is nowhere discernable, but that proud weed certainly excites a lively interest in both the owner and the gardener.

Incidentally, in the famous Italian gardens, e.g. the Villa d'Este, one can establish how little tourists value and understand purely architectural values, while narrative natural values on the other hand are understood keenly and sensitively. This feeling for the world of plants will continue to develop in the garden of the future, and the proper physiognomical use of plants will be regarded more as it was in the past.

The naive use of flowers as decoration and the purely sensual enjoyment of swathes of colour will probably endure, but the leading figures in the garden world, professionals and aficionados alike, are not only interested in flowers and plants as a

triumferende natuurgevoel te worden bespot. Een extreem voorbeeld van de fanatieke Engelse natuursculptus zien we in fig. 14. Hier vormt de architectuur slechts het podium voor moderne vegetatiedrama's, waarbij elk natuurrealisme uit Japan of de tijd van Rousseau verbleekt.

Wanneer we de moderne tuinopvatting willen begrijpen, moeten we niet zozeer de ontwerpen, maar vooral het fotomateriaal bekijken. In het ontwerp voor de tuin in fig. 15 is de koningskaars waarschijnlijk niet terug te vinden, toch zal het trotse onkruid ongetwijfeld voor heftige beroering zorgen bij de eigenaar en de tuinman.

Overigens kunnen we in de beroemde Italiaanse tuinen, bijvoorbeeld in die van de Villa d'Este, vaststellen hoe weinig aandacht de bezoekers hebben voor de pure architectuur en hoe weinig ze hiervan begrijpen, terwijl de verhalende natuurwaarden met een fijnzinnig gevoel worden opgepakt. In de toekomstige tuin zal deze beleving van de plantenwereld verder worden ontwikkeld en de aandacht voor de juiste fysiognomische toepassing van de planten groter zijn dan ooit tevoren.

Het naïeve gebruik van bloemen als decoratie zal evenmin verdwijnen als het puur sensuele genot van de grote kleurenmassa's, maar de interesse van toonaangevende tuinmensen, professioneel en amateur, is niet alleen gericht op bloemen en planten als kleurmateriaal, zij proberen de plant veeleer als individu te gebruiken.

De seringenstruik, een prachtig 'tuinproduct', biedt ons ondanks zijn weelderige bloemen geen natuurgevoel

14. Architectuur als podium voor een modern vegetatiedrama / Architecture as a stage for a modern drama of vegetation

15. Het 'zelfgegroeide' onkruid beheerst het tuinbeeld / The 'self-grown' weeds dominate the garden

colouring material but seek to do justice to individual plants.

Despite its profuse blossoms the lilac bush, a splendid horticultural 'product', conveys no feeling of natural beauty and no aesthetic feeling, and even a simple nonaesthetic, vital feeling of nature, as we have called it, is suppressed by its unnaturalness: the plant is characterless and insipid. The modern gardener not only regards the oleander with interest because of its unusual position, but sees the characteristic plant personality which has developed in a struggle between inner disposition and external influences. The bush tells a lively story of growing, blossoming and wilting, a friendly tale of wind, rain and sun. Likewise the blossoming hawthorn with its overhanging branches and the old garden bench collaborate on a little poem and create a wealth of associations together. This modern, 'romantic' conception of landscape gardening awakens old experiences and memories and provides the modern city-dweller with the necessary spiritual experiences.

We recoil from a giant phlox like the one in Fig. 16 as if from an overfed person, whereas the phlox that has grown in natural circumstances gives us pleasure (Fig. 17). Unfortunately, such 'Wild Gardening' is technically extremely difficult.

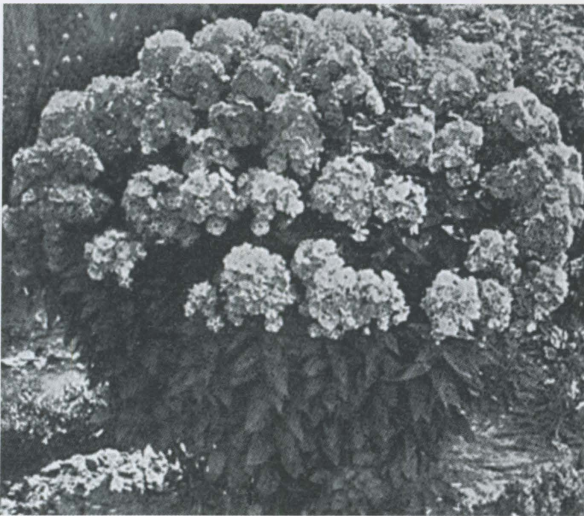
Having established what requirements the garden of the future must meet, namely a predilection for plant collection and a desire for green, comfort,

en geen esthetisch gevoel. Zelfs het hierboven beschreven eenvoudige, niet-esthetische, vitale natuurgevoel wordt verdrongen door de onnatuurlijkheid van deze plant; ze heeft geen karakter en is nietszeggend. De moderne tuinliefhebber bekijkt de oleander niet alleen met belangstelling vanwege zijn bijzondere standplaats, maar ziet de karakteristieke plantenpersoonlijkheid die zich in de strijd tussen innerlijke aanleg en invloeden van buitenaf heeft ontwikkeld. De struik vertelt een levendig verhaal van groeien, bloeien en verwelken, een vriendelijk sprookje van wind, regen en zon. Op soortgelijke wijze brengt de oude tuinbank met de overhangende takken van de bloeiende hagendoorn een klein gedicht tot leven en roept hij rijke associaties op. Tuinarchitectuur in deze moderne 'romantische' opvatting wekt oude ervaringen en herinneringen tot leven en verschaft de moderne mens de nodige emotionele belevingen.

Een reuzenflox, zoals getoond in fig. 16, stoot ons af als een te weldoorvoed persoon, terwijl we genieten van de flox die in zijn natuurlijke omgeving groeit (fig. 17). Helaas is dit soort 'wild gardening' in technisch opzicht zeer moeilijk.

Nadat we hebben vastgesteld aan welke eisen de moderne tuin moet voldoen, namelijk aan de voorliefde voor plantenverzamelingen, het verlangen naar groen, naar gerieflijkheid en het bieden van een tegenwicht tegen de mechanisering van het leven, wil ik de invloeden van andere richtingen belichten.

Tegenwoordig worden in Frankrijk, België en Amerika

16. Te overdadige tuinflox, een kunstproduct / Bloated garden Phlox, an artificial product

17. Een in natuurlijke omgeving gegroeide flox / Phlox having grown in a natural environment

→ 18. Duidelijk voorbeeld van een stijltuin. Een overwoekeren van de lijnen door de vegetatie zou hier storend werken. Tuinarchitect: J. Buyssens, Brussel / Clear example of a 'classical' garden. Here, vegetation is not supposed to grow over the lines. Garden architect: J. Buyssens, Brussels

and a counterweight to the mechanization of life, I will proceed to illuminate the influences of other areas.

At the time of writing, architectural gardens are being laid out in a historical style in France, Belgium and America. They ensue from an inclination toward representation and a still thriving enthusiasm for antiquities, which, however, is far removed from the intimacy of the modern garden. A blurring of architectural lines by rampant foliage is by no means always welcome. In a traditional and elegant garden by landscape architect Buyskens, as depicted in Fig. 18, it would be completely out of place. Unlike the English architectural gardens by Lutyens and Mallows, a garden like that will not suffer being a mere substrate for plants.

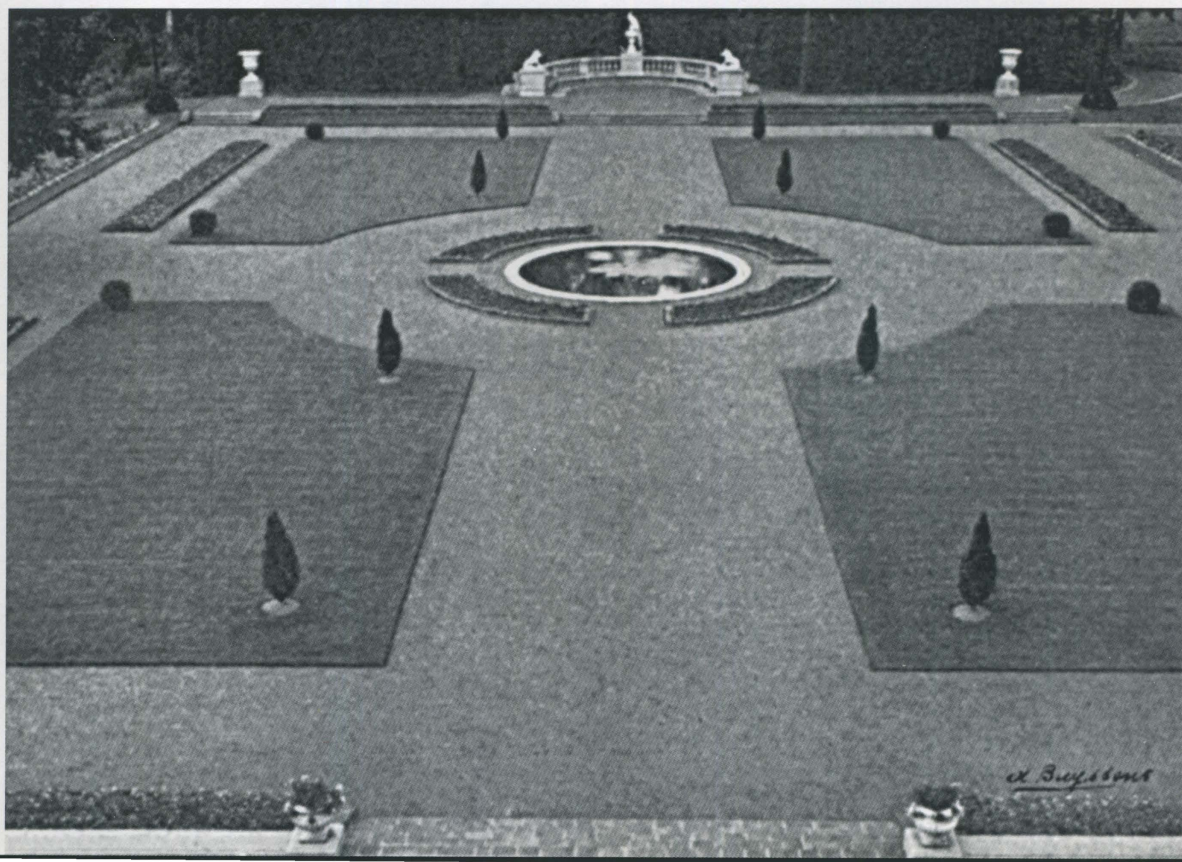
Yet, among many architects, there persists the thought that it would be good to use the artistic formal resources of the Baroque garden. Completely disregarding aesthetic grounds, it is too costly to lay out architectural gardens. Seldom can extensive earthworks be avoided, and not even military technology has brought us an invention to simplify the requisite excavation work, which is and will remain a manual job.

The few attempts to introduce the new 'striving for form' bring nothing that is essentially new and will leave no lasting traces. The American landscape gardener thinks himself very modern with his work (Fig. 19): the slabs are made of metal, and the

architectuurtuinen in historische stijl uitgevoerd. Ze komen voort uit een hang naar representatie en een voorliefde voor antiquiteiten die nog steeds actueel is, hoewel ze ver afstaat van de intimiteit van de moderne tuin. Een vervaging van de architectonische lijnen door woekerende planten is niet altijd welkom. In de traditionele en elegante tuin van de tuinarchitect Buyskens, zoals getoond in fig. 18, zou zoiets geheel misplaatst zijn. Een dergelijke tuin kan niet, zoals de Engelse architectonische tuinvorm van Lutyens en Mallows, als substraat voor beplantingen worden gebruikt.

Toch leeft onder veel architecten de gedachte dat de artistieke vormtaal van de baroktuin nog steeds kan worden toegepast. Nog afgezien van esthetische redenen, de aanleg van architectonische tuinen is eenvoudigweg te duur. Meestal vereist dit omvangrijke grondwerkzaamheden en daar zelfs de oorlogstechniek ons geen uitvindingen ter vereenvoudiging van deze werkzaamheden heeft opgeleverd, is en blijft het handarbeid.

De schaarse pogingen om de nieuwe vormtaal te introduceren leveren niets wezenlijk nieuws op en zullen geen blijvende sporen achterlaten. De Amerikaanse tuinarchitect meent met zijn werk (fig. 19) zeer modern te zijn: de platen zijn van metaal en het monument op de achtergrond is een tuinluidspreker. Maar met 'eeuwige' tuinwaarden heeft dit niets te maken. Ondanks zijn gewilde moderniteit blijft hij vasthouden aan oude, overbodige tuinwaarden als symmetrie en axiale werking, waarbij een verhoogd pad over een dam de ruimte altijd zal verstoren.

monument in the background is a PA system. But he offers nothing in the way of 'eternal' garden values. Despite his deliberate modernity, he sticks to old and unnecessary garden values such as symmetry and axial effects; in addition, a raised causeway will always be spatially disruptive.

Fig. 20 depicts an American garden that shows the influence of Japanese garden architecture. It is not an imitation but aims to be a pleasant, unpretentious, i.e. completely modern garden. These Japanese motifs are introduced not so much by leading artists than by an aesthetically educated garden public. Since they release feelings for nature, they will certainly see increasing use. But we experts keep our eyes shut, and instead of teaching our university students about Japanese landscape architecture, we let them waste time studying not exactly modern historical gardens such as those of the Villa d'Este and Versailles.

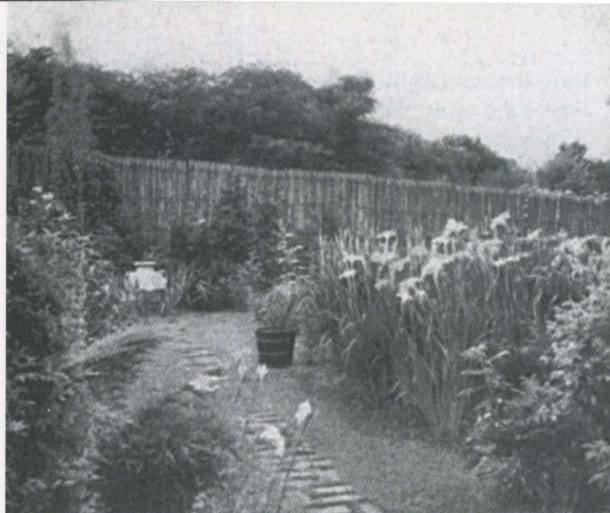
The Japanese conception of art also coincides with the newly awoken interest in the miniature landscape, which will certainly play a role in garden life in the future.

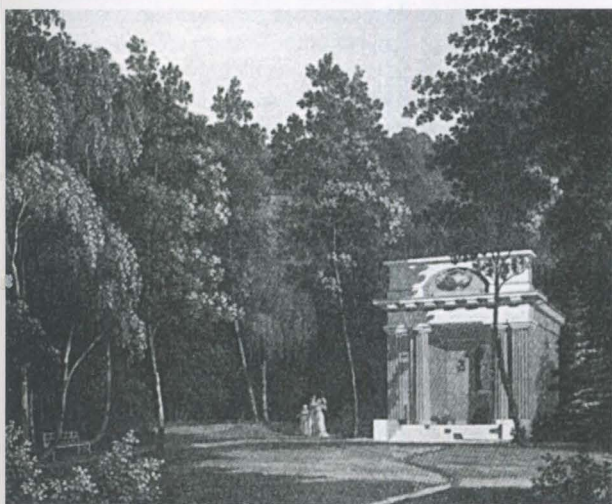
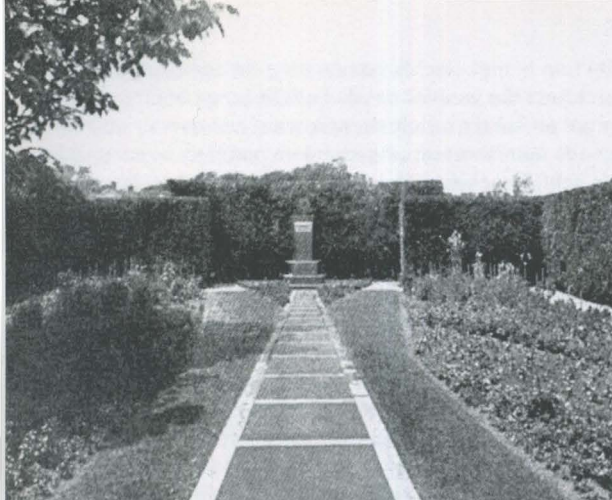
Fig. 21 shows a dreary Copenhagen backyard with a small rock garden. If one calls such things kitsch, one must also reject the Japanese yard in Fig. 22. There is no fundamental difference between the two, but the European is aesthetically less educated than its refined Japanese colleague.

Direct Japanese imitations, which only rich Americans can afford, cannot be disseminated without stiffening into a convention and losing every grace and atmospheric value. The gardener's work is but a *mise en valeur* of natural beauty. The landscape gardener walls in a piece of virgin nature much as the jeweller gives a precious stone a secure and worthy setting, and otherwise withdraws modestly, without leaving a trace. Every will to create a fixed form is submerged in an inner adoration of nature, compared to which that of the Japanese and the age of Rousseau was pale and superficial. We will only take over from Japan an unconscious tendency toward the non-architectural, toward the elegant nonchalance of this type of garden.

Since the days of William Robinson, the liveliest movement within landscape gardening has been 'Wild Gardening'. But its general dissemination has been held back by the fact that it can only be maintained by very intelligent gardeners. We can expect a revival of the usual landscape garden, because of what is described above and also for economic reasons. The old ideals of a garden represented by Gustav Meyer will again be manifested – in a cleaned up and changed form, of course – and these theories will be a rich source for the garden of the future.

It is incomprehensible, looking at Fig. 23, how Muthesius and others of his day almost rejected both the garden culture of the eighteenth century

↖ 19. / 20. Twee Amerikaanse tuinen. Links: een tuin die
↑↑ geheel in Japanse stijl is aangelegd. Rechts: moderne
axiale tuinaanleg. Op de achtergrond een tuinluidspreker.
Het tuinpad heeft als verhoogd dampad een storende
invloed op de ruimtelijke werking / Two American gardens.
Left: a garden totally under Japanese influence. Right:
a modern axial layout. In the background, a PA system.
The path, as a raised causeway, has a spatially disruptive
effect

← 21. Rotstuin in een achtertuin in Kopenhagen /
Rock garden in a backyard in Copenhagen

← 22. Japanse rotstuin, voorbeeld voor alle rotstuinen /
Japanese rock garden, the inspiration for all rock gardens

↑ 23. Landschappelijk tuinbeeld met luchtige boomwanden /
Scenic garden view with airy walls of trees

Fig. 20 toont een door Japanse tuinkunst beïnvloede Amerikaanse tuin, geen nabootsing, maar een gerieflijke, pretentieloze, oftewel een heel moderne tuin. Dit soort Japanse motieven worden niet zozeer door de tuinarchitect als wel door de esthetisch ontwikkelde tuinliefhebber ingevoerd. Omdat deze motieven een natuurgevoel oproepen, zullen ze ongetwijfeld in toemende mate toepassing vinden. Wij vaklieden sluiten echter onze ogen hiervoor. In plaats van onze studenten op de hogescholen de Japanse tuinkunst bij te brengen, laten we ze hun tijd verspillen met het bestuderen van achterhaalde tuinen, zoals bijvoorbeeld die van de Villa d'Este en de parken van Versailles.

De Japanse kunstopvatting komt tevens tegemoet aan de recentelijk ontstane belangstelling voor het mini-atuurlandschap, dat in de nieuwe tuin zeker een rol zal spelen.

Fig. 21 toont een treurige achtertuin met een kleine rotspartij in Kopenhagen. Wanneer we dit kitsch noemen, moeten we ook de Japanse tuin (fig. 22) van de hand wijzen. Hoewel tussen beide tuinen geen principieel verschil bestaat, is de Europese tuin in vergelijking met zijn geraffineerde Japanse collega in esthetisch opzicht onderontwikkeld.

Regelrechte imitaties van de Japanse tuin, zoals alleen rijke Amerikanen die zich kunnen permitteren, ontkomen niet aan het gevaar in een cliché te verstarren en elk greintje bekoorlijkheid en sfeer te verliezen. Het werk van de tuinman mag slechts een 'mise en valeur' van de natuurpracht zijn. De tuinarchitect omlijst een stuk ongerepte natuur met een muur, zoals de juwelier de edelsteen een veilige en waardige setting geeft, en trekt zich verder bescheiden terug, zonder sporen achter te laten. Elke wil om een bepaalde vorm te creëren gaat ten onder in een innerlijke natuurverering, in vergelijking waarmee die van de Japanners en de Rousseau-periode vaal en oppervlakkig was. We zullen van Japan slechts een onbewuste neiging tot het niet-architectonische, tot een elegante nonchalance in de tuinvorm overnemen.

Sinds William Robinson bestaat de meest levendige stroming in de landschappelijke tuinvormgeving uit de zogenaamde 'wild gardening'. Maar het feit dat het onderhoud van 'wilde tuinen' slechts door zeer intelligente vaklieden kan worden uitgevoerd staat een brede verspreiding ervan in de weg. Om hierboven genoemde en economische redenen kunnen we een hernieuwde belangstelling voor de traditionele landschapstuin verwachten. De door Gustav Meyer vertegenwoordigde oude tuinidealen zullen opnieuw tot leven komen, hoewel natuurlijk in gezuiverde en veranderde vorm, en ze zullen een rijke bron blijken te zijn voor de toekomstige tuin.

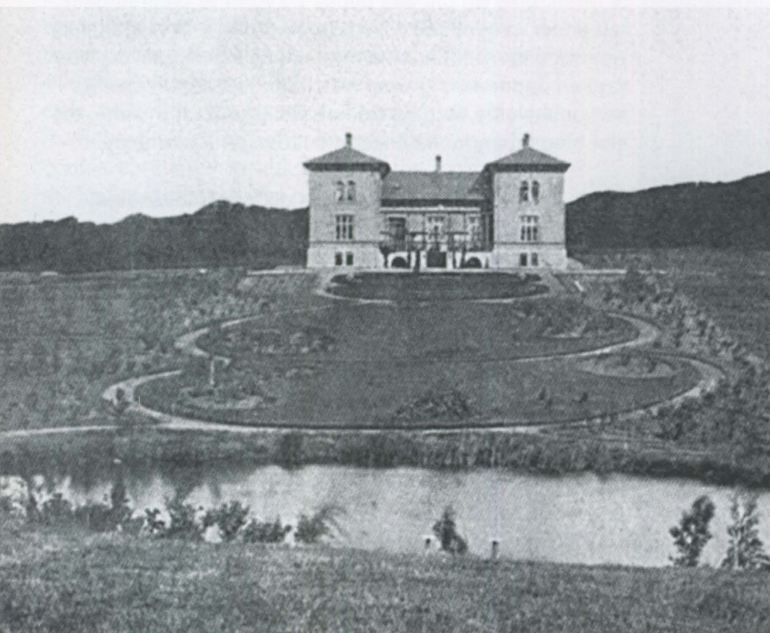
Kijken we naar fig. 23, dan is het nauwelijks te begrijpen dat Muthesius en sommige van zijn tijdgenoten de tuincultuur van de achttiende eeuw en de Japanse tuin grotendeels van de hand hebben gewezen om hun grove en kostbare architectuurtuin – die gelukkig hoe langer hoe meer verdwijnt – te introduceren. Ontstaat niet bij eenieder bewondering voor de liefталigheid van dit tuinbeeld, met de gesloten en toch luchtige boomwanden?

and that of the Japanese in order to open the door to their coarse and costly architectural garden – which is, fortunately, less and less in evidence. Who can fail to admire the gracefulness of this garden, with its closed and yet airy tree walls? This is not only seen with the eye of an artist, who forgets that the graceful young trees will grow to be big and strong, for if thinning out and replacement are carried out correctly, the airy, painterly wall of trees can be maintained. Unfortunately, many landscape architects, under the unhappy influence of the architectural garden type that prevailed almost completely for 25 years, forgot how to practise their true profession, to act as second-rate architects.

For almost a generation, people have scorned the usual landscape garden and have one-sidedly and unjustly again and again pointed to the 'Pretzel path' gardens. Certainly we today reject the perfect curves and formal groups of a new layout of 1875 as an unhappy blend of naturalism and formalism (Fig. 24). Yet do the lines in the example of the first plan (Fig. 2) have a better effect? Fig. 25 shows the 1875 garden in its current form. It has become overgrown because insufficient thinning out has taken place in the past fifty years, for dendrological considerations. The garden makes a spacious impression, and the view, effectively articulated by 'stage wings', is left open to the house. The building is a school, that is, a semi-public establishment,

De tuin is niet slechts gezien door de ogen van de tuinarchitect die vergeet dat de lieflijke jonge boompjes eens groot en stevig zullen worden, want wanneer er op een goede manier wordt uitgedund en opnieuw beplant, zal de schilderachtige, luchtige boomwand behouden blijven. Helaas hebben veel tuinarchitecten onder de ongelukkige invloed van 25 jaar bijna-alleenheerschappij van de architectonische tuinvorm hun eigenlijke beroep verleerd, om tweederangs architect te spelen.

Bijna een mensenleven lang is de traditionele landschapstuin belachelijk gemaakt, waarbij steeds weer eenzijdig en ten onrechte op de slingerpaden werd gewezen. Zeker, tegenwoordig wijzen we de onberispelijke bochten en formele groepen van de nieuw aangelegde tuin uit 1875 van de hand als zijnde een ongelukkige versmelting van naturalisme en formalisme (fig. 24), maar werkt de lijnvoering van het voorbeeld op het eerste ontwerp op fig. 2 zoveel beter? Fig. 25 toont de tuin uit 1875 in zijn huidige vorm. Hij is dichtgegroeid, omdat hij de afgelopen vijftig jaar uit respect voor de bomen niet voldoende is uitgedund. De tuin maakt een ruimtelijke indruk, de doorkijk is door coulissen op effectieve wijze geordend en biedt een vrije blik op het huis. Het gebouw is een school, dat wil zeggen een halfopenbare instelling, en de tuin heeft precies voldoende waardigheid om hem van een privé-tuin te onderscheiden. Een dergelijke majestueuze tuin kan het wat betreft werkelijke tuinwaarden en goedkope aanleg zeer zeker opnemen tegen de doorsnee hedendaagse tuinarchitectuur.

24. / 25. Een tuin uit de jaren zeventig van de negentiende eeuw met een ornamenteel padenstelsel. Links: de tuin kort na aanleg. Rechts: dezelfde tuin in zijn huidige toestand / Eighteen-seventies garden with ornamental path structure. Left: the garden shortly after completion. Right: the garden as it is today

and the garden has just enough dignity to distinguish it from a private garden. Such an old-fashioned garden compares favourably, as regards garden values and inexpensive restoration, with the average contemporary landscape architecture.

We can hardly expect direct stimulus for this form of garden from *Neues Bauen*. If professors Laeuger, Muthesius and other contemporaries occupy themselves too much with gardening questions, the modernists, on the other hand, take insufficient interest in gardens. In itself, that is understandable, for an architecture movement that strives for mechanisation and material renewal cannot, in these areas, exercise any influence on the garden, which must provide a counterweight to industrialisation. Our material stays the same, and a Hindenburg Phlox and a Delphinium Mussoline are not new building materials.

In Frankfurt, *Stadtbaurat* May has laid out a new, very good and comfortable garden, but it offers nothing that is fundamentally new, and with its rough, undressed stone and its layout it has no connection with the principles that prevailed when the beautiful house was built (cf. *Wasmuths Monatshefte für Baukunst und Städtebau*, 1927, No. 3, pp. 166 ff; particularly the picture and the text on p. 117).

The lack of harmony between house and garden is due to the objective restriction of the new style of building in contrast with the superabundance of

Van het Nieuwe Bouwen zullen we nauwelijks impulsen voor de nieuwe tuinvorm kunnen verwachten. Waar de professoren Laeuger, Muthesius en hun tijdgenoten zich te veel met de tuin bezighielden, interesseren de modernisten zich er op hun beurt te weinig voor. Dat is op zich ook wel begrijpelijk. Immers, een architectuurbeweging die streeft naar mechanisering en vernieuwing van materiaalgebruik, kan daarmee geen invloed uitoefenen op de tuin, die juist een tegenwicht moet bieden tegen de industrialisering. Ons materiaal blijft hetzelfde en een Flox Hindenburg en een Delphinium Mussolini zijn geen nieuwe bouwmaterialen.

De Frankfurter bouwmeester May heeft een nieuwe, zeer goede en gerieflijke tuin aangelegd die echter niets fundamenteel nieuws biedt en met zijn natuursteen en zijn indeling in generlei verband staat met de principes die toonaangevend waren bij de bouw van het mooie huis (zie ook *Wasmuths Monatshefte für Baukunst und Städtebau*, 1927, nr. 3, pp. 106 e.v., in het bijzonder de afbeelding en tekst op p. 117). De ontbrekende eenheid van huis en tuin wordt veroorzaakt door de tegenstelling tussen de zakelijke, nieuwe bouwstijl en de overvloedigheid van het materiaal dat tot onze beschikking staat, en het nog gebrekkige besef van de eigenlijke functie van de tuin. Pas wanneer we de grondgedachte van het huis – het uitdrukken van een zo groot mogelijke eenvoud – toepassen op ons gebied, zal er een overeenstemming ontstaan. Een landschappelijke vormgeving beantwoordt het beste aan deze eis, zoals getoond in fig. 26, het huis en de tuin van Bruno Taut in Berlijn-Dahlewitz (zie ook

26. Het huis van Bruno Taut in Berlijn-Dahlewitz met een landschappelijke tuin /
Bruno Taut's house in Berlin-Dahlewitz, with its scenic garden

the material that we have available, and the still lacking recognition of the actual function of the garden. Not until we transfer the tendency of the house, its great simplicity of expression, to our field, will harmony be restored. This requirement comes nearest to the landscape form as shown in Fig. 26, Bruno Taut's house and garden in Berlin-Dahlewitz (cf. also Fig. 27; the plan of the garden develops in a straight line from the axis of the house.)

In connection with the general tendency to form the world objectively, we have, logically, the tendency to dispense with actual decoration: 'simplicity' will be the motto for the coming time. This cultural movement, which is manifesting itself everywhere – in building, interior design, clothing, social life, language and literature – this purification process will naturally also manifest itself in the garden.

Fig. 28 shows Kew Castle near London. This simple garden is also the result of a purification process. The overloaded parterres in front of the palace were cleared away and the sheep pasture brought right up to the window of the elegant building.

Never has the human mind achieved a more beautiful victory than when it renounced its autocratic anthropocentric position to feel itself connected with mother nature, to seek companionship with animals and plants. Find this silly and exaggerated if you will, but it was a victory of humanity over its own cultural barbarism. There is a parallelism between our time and the time of the picture, illustrated by the picture of the new school in Gentoft (Fig. 29). Although the site would have allowed the installation of terraces, steps, etc., one was satisfied with keeping the old simple grass turf. Architecture has been entirely dispensed with, to retain the harmony with the building, to save costs, and to take the *Zeitgeist* into account.

The garden of the future will be scenic rather than architectural: it will be laid out quickly and inexpensively, it will cost little to maintain, it will allow individual plant life, it will counter the rationalism of other areas of life, and last but not least, it will be a reaction to the landscape architecture of the past 25 years.

Translation from the German: Claire Jordan

This article was first published in *Wasmuths Monatshefte für Baukunst und Städtebau*, April 1930, No. 4, pp. 161-176.

fig. 27; het ontwerp van de tuin ontwikkelt zich rechtlijnig vanuit de as van het huis).

In samenhang met de algemene neiging de wereld zakelijk vorm te geven, ontstaat als logisch gevolg de neiging om afstand te doen van versieringen; de slogan van de komende periode is dan ook 'onopgesmukt'. Deze intellectuele beweging, die zich overal manifesteert, in het bouwen, in de woninginrichting en de kleding, in het maatschappelijk leven, in de taal en de literatuur, is een zuiveringsproces dat vanzelfsprekend ook in de tuinarchitectuur tot uiting zal komen.

Fig. 28 toont slot Kew bij Londen. Deze eenvoudige tuin is eveneens het resultaat van een zuiveringsproces. De overdadige parterretuinen voor het slot werden weggeruimd en de schapenweide werd doorgetrokken tot aan de vensters van het voorname huis.

Nooit heeft de menselijke geest een schonere zege behaald dan waar het erom ging zich, vanuit zijn antropocentrische positie als alleenheerser, verbonden te voelen met moeder natuur, zich tot vriend van dier en plant te maken. Men kan het belachelijk en overdreven vinden, maar het betekende een zege van de mensheid over haar eigen cultuurbarbarisme. Er bestaat een overeenkomst tussen onze tijd en de tijd van de zojuist genoemde foto, zoals we kunnen zien op de foto van de nieuwe school in Gentoft (fig. 29). Hoewel het terrein de mogelijkheid bood terrassen, treden enzovoort aan te leggen, stelde men zich er tevreden mee de oude, sobere grasmat te handhaven. Om de overeenstemming met het gebouw in stand te houden, om kosten te sparen en om rekening te houden met de tijdgeest werd afgezien van elke architectonische inmenging.

De tuin van de toekomst zal een landschappelijk karakter hebben: de uitvoering geschiedt snel en goedkoop, de onderhoudskosten zijn laag, hij maakt een individueel plantenleven mogelijk, staat tegenover het rationalisme van de overige levensgebieden en is, niet in de laatste plaats, de reactie op de tuinarchitectuur van de afgelopen 25 jaar.

Vertaling uit het Duits: Bookmakers, Nijmegen

Dit artikel is oorspronkelijk gepubliceerd in: *Wasmuths Monatshefte für Baukunst und Städtebau*, april 1930, nr. 4, pp. 161-176.

